

de baade i Organisation og i Omfang hidtil have staaet foran Anstalterne paa Gamle Bassehus og i mange Henseender have staaet som et Forbillede for den Ordning man nu, efter at Eberbergsgaard er bygget, har faaet paa de Anstalter, der sortere under Gamle Bassehus. Men, som sagt, de Kellerske Anstalter have lidt af Mangel paa Kapital og have derfor i mange Henseender arbejdet under meget trænge Kaar, og det fremgaar meget stærkt i Betænkningen, at de Lokaler, de have til Skolehjem, baade i Vaggesensgade og Bangertsgade, lide af meget væsentlige Mangler, saa at det ikke kan gaa længere paa den Maade. For det første have de en uheldig Beliggenhed, idet de ligger i en af de stærkest bebyggede og stærkest besolkede Dele af Kjøbenhavn, ude paa Kørrebro, tæt omgivne af høje Bygninger og Fabrikker og for Størstedelen omgivne af en meget fattig Befolkning. Paa Grund deraf mangle de tilstrækkeliglys og Luft, og navnlig mangle de fri Plads, og i Tilfælde af smitsomme Sygdomme i disse Kvartaler ere de meget udsatte. Saa er der ogsaa den Omstændighed, at de Bygninger, der benyttes, oprindeligt ikke er byggede dertil; det er almindelige Kaserer indrettede til Bolig for mindre velstillede Folk, med Smaaleligheder. Derfor ere Værelserne, som det videre hedder i Betænkningen, af meget ringe Omfang, Vejlighederne have smaa Korridorer og mangle navnlig Ventilation, og i Ildbrandstilfælde ere de meget farlige, idet Husene ere 5 Stager høje og have meget vanskelige Trapper. Det vil altsaa ses, at der er Trængsel til, at noget alvorligt bliver gjort i saa Henseende. Nu tvivler jeg ikke et Øjeblik om, at dersom afdøde Professor Keller havde levet længere, vilde det være lykkedes ham at klare de Vanskeligheder, der ere til Stede. En Mand som Professor Keller, der havde vist en saa varm Interesse for de uheldige i Samsundet, hvis hele Virksomhed er præget af Uegenytte og Opofrelse, ham vilde det ganske sikkert, tror jeg, være lykkedes at gennemføre de Forandringer, der ere nødvendige. Men efter hans Død stiller Sagen sig helt anderledes. Hans Søn har ikke kunnet eller villet overtage Anstalten. Anstalten ejes for Tiden af hans Enke, og, dersom hun dør, af hendes Arvinger.

Saadanne Forhold kunne ikke blive ved at bestaa, og der er derfor, som det ogsaa er paavist af Kommissionen, kun to Veje at gaa, enten at Staten overtager Anstalterne eller man gør dem til selvejende Institutioner. Den første, at Staten overtager dem, fandt jo Forsvarere oppe i det andet

Ting i Fjor. Jeg tror nok, der var det ærede 5te Medlem for 1ste Kredts (Knudsen), der talte meget varmt for, at Staten skulde overtage dem, og rimeligvis vil det ogsaa finde Forsvarere her, det har jeg ikke nogen Mening om. Det er fra den Side, der mener, at Staten skal tage alt i sin Haand. Den Retning, der bliver repræsenteret af det Medlem i det andet Ting, jeg nævnte, mener jo, at al Undervisning, maasse Opdragelse ogsaa, jeg ved ikke, hvor meget man tager med, skal lægges i Statens Haand. Paa den anden Side er der ogsaa blandt os en vis Kredts, der har meget stærkt Tilbøjelighed til at centralisere alt, og jeg kan ikke nægte, at den højterede Kultusminister synes at have nogen Tilbøjelighed dertil. Der er for mig flere Tegn, der tyde derpaa. Jeg kunde nævne som Eksempel et af de Lovforslag, vi for et Øjeblik siden havde til Forhandling, Lovforslaget om et Kvinde-seminarium. Det er, som jeg tidligere har haft Lejlighed til at sige, gaaet udmærket med den private Uddannelse, men den højterede Minister er meget ivrig for at faa Dele af den ind under Staten, og, dersom man kan tro Rygtet, strækker han ogsaa sine Fangearme ud efter de private Latin- og Realskoler her i Staden, i alt Fald saaledes, at Staten skal have en Del der at sige. Den samme Tilbøjelighed var ogsaa dette Lovforslag, da det blev forelagt i det andet Ting, præget af. Den højterede Ministers Forslag gik ud paa, at Staten skulde overtage disse Anstalter, at de altsaa skulde være Statsanstalter. Nu glæder det mig imidlertid meget, at den højterede Kultusminister har kunnet slutte sig til det Standpunkt, Landstinget indtog i Fjor; thi det er min Overbevisning, at den bedste Maade at ordne denne Sag paa er den, som ogsaa Arvingerne ere villige til at gaa ind paa, at de Kellerske Anstalter blive selvejende Institutioner. Det forekommer mig, at naar man ser hen til, hvad de Anstalter have udført, det store velsignelsesrige Arbejde, der er udført, er der virkelig ingen Grund til at arbejde paa at faa dem dragne ind til at være rene og bare Statsanstalter. Vi skulle huske paa, at disse Anstalter skulle være Erstatning for Hjemmet for de Børn, som komme der. Det gælder om saa vidt muligt at hævede de hjemlige Forhold; men jeg tror rigtignok, at dette bedre gøres i en saadan Anstalt, end naar det kommer ind under Statens Ledelse, og jeg vil tilføje, at det forekommer mig, at vi skulde Professor Kellers Minde, at det bliver en selvstændig Institution. Hvis den skulde ind under Staten, vil der ogsaa blive en betydelig større Udgift, ikke